

PORTUGALETEN EZPATA-DANTZEA

AGERKETEA

Gorputz-egunean, neska-mutikoen lenengo jaunartzea zala-ta, Portugalete'ko Andra Mari eleiza nagusiaren ondoan, Ana deunaren ikastetxeko eleiz txikian ezpata-dantzearen agerketea izan zan.

Eleiz txiki onetara zapatu arrastegi guztietan Deustu'-ko pasiotar bat elduten da mezea euskeraz esateko.

Erri aretan abertzale zintzo dan Uribarri'tar Juan Mari'k aurretiaz pasiotar areri esan eutson:

Abade ta adiskide! Mutiko-neskatxuen lenengo jaunartze-ostean ezpata-dantza polit bat egin gura dogu.

Ondo dago —erantzun eutson pasiotarrak— baiña kontuz gero, ez daitela izan orain-arte eleizetan egiten ez dana. Bestelan Gotzaintzatik matrakea sortuko jaku.

Ez bildurto, ez. Gipuzkoa'ko eleizetan oituraz egiten da.

Olan ba'da, ba-damotzuet baimena.

* * *

ZELANGOA DAN

ZER'en irakurleak, jakiña, ezpata-dantza ori zelango dan jakin nai izango dabe. Eta izenpetzen dauan albistariak pozik beteko dau labur-laburki euren guraria.

Erri-kondairak diñoskunez, ezpata-dantzea Brokel dantzea baizen nagusi da. Iztueta ta Etxebarria'k diñoenez, antxiñatik Gipuzkoa'ko errietan ziarduen errege ta giza-ospetsuen omenez, euren ikustaldietan batez be, egiten zan eta gaur egun Erregeen Erregea, Gorputz-eguneko gure jauna goresteko ta gurtzeko be erabilten da.

Ezpata-dantzearen esangurea auxe da: Atzerriko arerioak aberri mugara urreratzen ziranean, Gipuzkoa'ko kementsu ta odol-garbi ziran leiñargidunak batzen ziran gudarako, eskuetan ezpata luzeak zituela, alai ta pozez dantzatan, txistu-tanbolin soiñuz, arerioa aberritik jaurti arte burrukan ekiteko gertu.

* * *

EGITARAUAK

Onelan egiten ei zan ezpatadantzea: Talde aundi bat, bein euneraño aldu ei zan, soiñeko apaingarriz jantzita, eskuetan ezpata luze bana eroiela, alkartzen ziran. Talde au lauka erreskadetan jartzen zan, eskoi-aldean eroien ezpatea aurrekoari emenez, onek ezkerreko eskuaz artzen ebala, eta aurreko lerroko laurak buruzagiari emoten eutsoela.

Taldeak ezpatak buru-gaiñera jasota zubiak egiten zitan, atzeko lauakadak polito gurutzatuz, aurre-aldera igaroten ziran dantzarako. Zubi orreik aldakuntza euken eleizara edo udaletxera sartzean egiten zanean: Kurutzean txortaturik, lurpebide lez eginda, bertatik zear leiñargidunak igaro zeitezen.

Ezpatak eroaten ebezanak, ezpatearen esku-tokian zapi zuri bat eukiten eben, berantz, dantzariaren ikubillerantz.

Ezpata-dantza au Gorputz-egunean lautan egiten zan: Asieran, eleiz-biran, bezperen aurrean, eta onein azkeanean.

PORTUGALETE'N

Portugalete'ko eleiz txiki onetan be iru zati oneik egin ziran, meza-ostean. Gipuzkoarren ezpatadantza oneragilearen erakusketa au biotz dardaraz, pozez beterik eta gogotsu ikusi genduan.

Ikusleatariko batek, abadea kalera urten zanean esan eutson:

—Zu be altaran geratu ziñan eta poztasunez begirazen ginduzuzan ezpatadantza jainkotierra ikusiz.

Ezpatadantza eder eta bikain au amaitu zanean, abesti der batzuk abestu ziran eta gero altare-inguruan egozan sme jaunartu barriai dei egin eutseen eta ezpataz egiñiko <urutzean txortaturiko zubi-makotik zear igaro ziran.

* * *

«ELAI-ALAI»

Benetan gauza pozgarria izan zan ikusleentzat eta batez be ume arein gurasoentzat umetxuak aingeruzko aurrepegi eta pozez onelan ikustea!

«Elai-Alai»ko dantzariak antxiñako ezpatadantza gipuzkoarra ederto dantzatu *euskuen*. Txistulariak be apaingarri egokiz jantzita eta neska abeslariak abots leundu ta zoliz laguntzen eutseela.

Zorionak guztioi!

LETONA'K